

'S-GRAVENHAGE, 3 Maart 1950.

248

Ref. No. 2194.

AAN: MIN. V. UNIEZ. EN OVERZ. RIJKSDELEN.

Fotocopie nr: 22287

KABINET
AMER

FC.

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: DJAKARTA.

Datum van afzending: 3-3-50.

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 3-3-50.

GEHEIM

Een van mijn medewerkers, die doorgaans goed ingelicht is en een rustig oordeel heeft, legde mij het volgende rapport voor over de positie van Anak Agung.

"Van volkomen betrouwbare zijde bereikte mij gisteravond het bericht dat de heer Hangelbroek om redenen van lijfbehoud hedenmorgen voorlopig voor een week "op dienstreis" naar Makassar vertrekt. Hangelbroek, voor de s.o. Secretaris-Generaal voor Algemene Zaken bij N.I.T. Makassar, is gedurende de laatste jaren een der naaste medewerkers van Anak Agung en volgde deze naar Djakarta bij diens benoeming tot Minister van Binnenlandse Zaken van de RIS. Met een der andere Nederlandse hoofdambtenaren op dit Ministerie maakte hij de afspraak dat hij middels een codewoord door tussenkomst van een derde op "neutraal" adres te Makassar zou worden gewaarschuwd indien intussen de zaken te Djakarta misliepen en men zou trachten dit voor de buitenwereld geheim te houden.

Uit deze "vlucht" van Hangelbroek moge blijken dat men in de kring van naaste medewerkers van Anak Agung een crisis aanstaande acht, waarbij mogelijkheid van een gewelddadige "oplossing" niet uitgesloten wordt geacht, bij welke gewelddadige oplossing ook zijn naaste medewerkers mogelijk zouden kunnen worden betrokken.

Ook al mocht achteraf blijken dat men van die zijde de zaak te somber inziet, zo neemt dit niet weg dat wel vast staat dat een en ander een bewijs vormt voor de wijze waarop men in die kring de zaak ziet en hoe, in welke vorm en op welke termijn men een crisis ziet naderen. Ik moge erop wijzen dat alleen vrees voor beëindiging van zijn ambtelijke loopbaan voor Hangelbroek onvoldoende motief zou zijn geweest om tot deze stap over te gaan, met andere woorden dat ernstiger, waaronder arrestatie als minste, gevreesd wordt. Naar mij werd medegedeeld zou er geensprake van zijn dat Hangelbroek gehandeld heeft onder ingeving van het ogenblik dan wel als gevolg van nerveuze spanning door de gebeurtenissen der laatste maanden, doch dat hier sprake is van een in volkomen rust genomen weldoordacht besluit".

Ook uit andere bronnen wordt de indruk verkregen dat er zich een crisis om Anak Agung afspeelt.

Ik moge u wel verzoeken het bovenstaande als zeer vertrouwelijk te beschouwen.

HIRSCHFELD 248.

HEB/EP.

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.